N. 39.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 15 Maia V. S. ROKU 1807

S. PETERSBURG VS. d. 7 maia. Z dziennika czynności woiennych armii Rossyiskiey pod główną kommendą Generała Barona Benigsena dalszy wypis.

Woyska i główna kwatera od d. 15 do d. 25 kwietnia zostawały na stanowiskach dawnieyszych. D. 15 dywizya złożona z 4 półków muszkietyerskich z 1 Kozackim, pod kommendą GM. Ałsuhewa 3 wysłana do Pruskiego korpusu GL. Lestocq. GL. Płatow donosi d. 22 że d. 21 rano nieprzyiaciel w liczbie 3 tysięcy ludzi ruszaiąc od Willenberga do Ortelsburga zaczoł przyciskać silnie forpoczty nasze, przeto GM. Jłowayski 5 o tém uwiadomiony spotkał go na czele 4 półków Kozackich, i nie dopuszczaiąc o wiorst do Ortelsburga, silnym attakiem do odwrotu przymusił z klęską 60 ludzi, z naszey strony 2 Kozacy lekko ranieni. Tegoż czasu silna nieprzyiacioł dywizya z piechoty, iazdy, i 6 armat złożona pod kommendą G. Zaiączka, ciągnęła zapędnie do wsi Rudy, Malgi, Koty, Omulef Olen, i Willendorf ku Passenheim zaiętemu żołnierzem Rossyiskim.

GL. Płatow o tém ostrzeżony, natychmiast wysłał na spotkanie półk Atamański pod sprawą Maiora Bałabina, którem z odsieczą poszedł półk Jłowayskiego 8, sam został przed Passenheim z półkiem strzeleckim, 3 szwadronami Pawłohradzkiego huzarów, 2 armatami Donskiey artylleryi konney, i małym podiazdem Kozaków, ażeby wstrzymywał nieprzyiacioł i nie dopuścił ich do Passenheim; aby zaś nie był odciętym w przypadku ruszenia przeciwników od Allenstein, wysłał półki Efremowa i Selwanowa ku Allenstein w prawo od Passenheimu; lecz wkrótce wiadomość odebrał, iż niebezpieczeństwa od nieprzyiacioł w stronie Allensteinu nie było. Ostrzeżony przez GM. Jłowayskiego, że przeciwnicy odparci od Ortelsburga są ścigani od Kozaków, GL. Płatow kazał Półkownikowi Rosen z 3 szwadronami Pawłohradzkiego półku huzarów, i Kozackiemi półkami Atamańskim, i Jłowayskiego 8, attakować nieprzyiacioł. Półkownik Rosen attakował tak zapalczywie, iż ruszeni z mieysca przeciwnicy cofać się musieli, ścigani do wsi Jedwabny; lecz ponieważ Półkownik Rossyiski mało ludzi miał z sobą, nieprzyiaciel zaś bardzo wiele nie można było temu zadać większey klęski, iednak Francuzi stracili w zabitych więcey 100 ludzi; w niewolę zabraliśmy Officyera i 13 żołnierzy, z ienców Officyer i 4 ludzi wkrótce pomarli z ran odniesionych. Z naszey strony ciężko raniono 3 lekko 7.

GL. Płatow osobliwiey zaleca GM. Jłowayskiego który zawsze wstrzymywał i odpędzał nieprzyiacioł, Półkownika Rosen iako walecznego i rozsądnego Officyera, Podpółkownika Jłowayskiego, i Maiora Bałabina, którzy zawsze daią drugim przykład waleczności.

GM. X. Szczerbatow d. 5 kwietnia doniosł z Gdańska, że nieprzyiaciel w nocy z d. 3 na 4 zrobił okop między miastem i Weichselmunde i w nim się utwierdził. D. 4 zrana postanowiono w oblężoném mieście zaiąć ten okop; więc ruszyły woyska zprzymierzone wykonać maiąc przedsięwzięcie. Rossyiski batalion szedł przodem, i nieprzyiaciel z okopu wyparty został. Lecz Francuzi wszystkie woyska swoie zgromadziwszy, maiąc wygodne położenie mieysca i las zasłaniaiący ich obroty, nadto będąc w liczbie naszych przewyższaiącey nieskończenie, bronili się uporczywie. Po silném spotkaniu i długiey walce, woyska Rossyiskie i Pruskie ustąpić musiały. Batterye nasze w Holm postawione zakrywały bardzo dobrze obrót zprzymierzeńców, a nieprzyiaciołom ludu wiele zabiły. Z naszey strony w tém zdarzeniu zabito 2 Kapitanów, żołnierzy 16, raniono żołnierzy 50; strata Prussaków nie mnieyszą była. GM. X. Szczerbatow d. 12 donosi, że nieprzyiaciel opasuiący twierdzę Gdańską z 30 dział ognia dawać zaczoł o północy, i strzelał do godziny 4 z rana. Blizko 1500 bomb, kul i granatów rzucono do twierdzy, przez co chociaż wiele domów uszkodzono żaden iednak spalonym nie był; Kilku obywatelów zabito w mieszkaniach i na ulicach; mimo klęskę iednak wszyscy nie tracą ochoty. Gdy gońca wysyłano z Gdańska z tém donniesieniem nieprzyiaciel ponowił strzelanie lecz mniey silne od pierwszego. Od d. 17 do 24 do armii Rossyiskiey przyszło 49 zbiegów Francuzkich.

D. 25 kwietnia Imperator Imć i Król Pruski znayduiący się w główney kwaterze Bartensteinie wyieżdżali oglądać półki leibgwardyiskie o kilka wiorst z tamtąd stoiące. Formować kazano półk huzarów 10 szwadronowy Lubenskim zwany. GM. Mellissino do służby przyięty będzie Szefem onego. GL. X. Gorczakow i został Szefem Białozierskiego muszkietyerów, Półkownik Potresow Tiflinskiego, Półkownik Filisow Połockiego; GM. Fok i kommendantem Astrachańskiego grenadyerów, Półkownik Ogarew Szefem 24 strzelców; Półkownik Meszczerinow 32 Półkownik Szostak został kommendantem Serpuchowskiego dragonii.

Wymazuią się z rang listy polegli Maiorowie Kobozew, Palicin Heniin, stabs Kapitanowie Kuzowlew Ilinski, Porucznik Grabowski, Podporucznicy Trusz, Kołotilin, Ostrowski, Chorąży Razsochin, Woynarowski, Hamulecki, Warpachowski, Sudowszczikow; z ran odniesionych umarli Rotmistrz Barodin, Porucznicy, Osterhausen Roan półku konnego Tatarskiego raniony Porucznik Iuszynski uwalnia się od służby z rangą stabs Rotmistrza, mundurem, i pensyą całey. gaży Szef Tiflinskiego półku muszkietyerów Półkownik Rudziewicz uwalnia się od służby.

Za świadectwem G. kawaleryi Michelsona, J. J. Mość oświadczył ukontentowanie Officyerom, którzy znamienite męztwo okazali w bitwie z nieprzyiacie-

lem d. 24 Intego, ci zaś są; Maiorowie Jakowlew, Filkiewicz, Porucznik Chomentowski, Kozakiewicz, Paskiewicz, Podporucznik Efimowicz.

Były Marszałek Gubernski Grodzieński Niemcewicz otrzymał rangę Aktualnego konsyliarza stanu. Za świadectwem W. X. Konstantyna Imperator Imć raczył oświadczyć ukontentowanie naywyższe, szachcie, kupcom, i wszys kim obywatelom Gubernii Kurlandzkiey, którzy podczas ciągnienia woysk tym kraiem, dawali ochoczo wszelką pomoc. Gubernatorowi zaś Arseniew za porządek zachowany w tym czasie.

GDANSK d. 8 kwietnia. Srodki przedsiewzięte od rządu Pruskiego ku obronie twierdz naszych tak są doskonałe, iż nieprzyiaciel ieśli na przod postąpić zechce, każdy krok musi kupować ceną krwi swoiey. Z żalem powszechnym utraciliśmy walecznego kapitana artylleryi Fibig, który granatą raniony w nogę prędko umarł. Dotąd nieprzyiaciel nie sprowadził artylleryi cięzkiey; drogi psuią się coraz bardziey, zbliżaią się Anglicy i Szwedzi, rychło dokazywać maiący dla oswobodzenia miasta naszego. Tymczasem G. Gubernator Kalckreuth rozkazał obywatelom wszelkie przygotowania uczynić, ażeby spodziewane bombardowanie iak naymniey szkodziło miastu.

CONSTANTINOPOL d 14 kwietnia. G. Sebastiani codzień kilka godzin pracuie z Ministrami Ottomańskiemi, którzy w armiach lądowych i na flotcie nic nie czynią bez rady iego. Z Dalmacyi od G. Marmont przysłani Officyerowie są dozorcami wszelkich u nas robot. Batterye nadbrzeżne przez Admirała Duckworth uszkodzone doskonalszym sposobem oporządzić kazano; do ciaśniny Dardanelskiey z arsenału wzięto 300 dział ciężkich na osadę, iakoteż roszty do kul to palania. Sam poseł ma wkrótce udać się w te strony. Na brzegach Europeyskim i Azyatyckim postawiono 30 tysięcy żołnierza. Od 14 dni z Azyi do nas przeszło 60 tysięcy zbroynego ludu: ten gmin nie ćwiczony szczęściem nie długo bawił w stolicy, i ruszył za Wezyrem ku Adrianopolowi. Selim 3 ieździł do obozu Daud Basza dla odprawienia zwyczaynych obrządków przed zagaieniem kampanii; z tego mieysca nie ruszy podobno armia Ottomańska przed końcem kwietnia.

Kapitan Basza poprowadził przez Dardanelle 1 okręt 3 piętrowy, 5 2 piętrowych, 9 fregat, 2 korwety, 26 szalup z wyraźnym rozkazem ażeby dał bitwę. O Angielskiey flotcie słychać, że iuż zaieła Cypr wyspę. Powiększa się troskliwość o los Egiptu, i boiaźń powszechna, żebyśmy ogłodzonemi nie byli. Przed kilko dniami uyrzano nad bramą pałacu Sułtańskiego głowy kilku wyższych urzędników, obwinionych że nie dopełnili powinności swoiey w bronieniu Dardanellów. Nowo mianowany Hospodar Multański X. Hangiarli wyiechał do obozu Wezyra W.

Towary Angielskie w stolicy naszey zabrać rząd kazał; szacowane są na 50 millionów franków, tyleż ich znaydzie się w Smirnie i Salonichi: handel albowiem tego narodu znacznie urosł w państwie Ottomańskiem, odtąd iak Francuzi swóy osłabili przez naiechanie Egiptu. Elfy Bey Mammeluków pewnie umarł. Wehabitowie znowu głowę podnosić zaczeli. Niedawno ich dywizya spotkawszy karawanę idącą do Mekki w tył odparła, i straż trzymaiącego Baszę Damasku znacznie poraziła. Do Bośnii G. Marmont przysłał kilkunastu Officyerów, którzy mieli naprawiać drogi; lecz Basza temu się sprzeciwił, nie maiąc żadnych rozkazów od Porty.

SEMLIN 30 kwietnia. Donieśliśmy że wod z Serwianów Czerny woynę zaczoł i kampanią zagail, nie chcąc dać Turkom żądanego posiłku. Przystępuiąc do dzieła, podzielił armią na 4 korpusy, z których 1 sam zaprowadził pod Nissę, i przeszedł Morawę; z 2 Melenko Stoik znayduie się w okolicach Widdinu; z 3 Nienadowich nad Driną: z 4 Stanoia Stamatowich na granicy Albanii i Macedonii: 3 pierwsze po 30. ostatni 20 tysięcy zbroynych liczył. Melenko Stoik pierwszy potkał się z wodzem Ottomańskim Kusanzy Ali pod Kladową d. 16 kwietnia; lecz ponieważ zupełnego tey bitwy opisania ieszcze niema, doniesienie na dalszy czas odkładamy.

D. 22 tenże Kuzanzy Ali zbliżył się do Nissy opasaney przez Czernego, i na oboz Chrześciański uderzył. Odpor dano iemu tak dzielny, że po długiey bitwie i zaciętey cofnąć się musiał na milę, zostawuiąc boiowisko pokryte 2 tysiącami trupów. Scigali pilnie uciekaiących nieprzyiacioł Serwianie, gdy Turkom nadspodzianie przyszła odsiecz. Odnowiono bitwę z większą ieszcze zaciętością i uporem; iedna strona odnieśionych iuż korzyści z rąk puszczać nie chciała, druga powtórnie uciekać. Naostatek liczbą przemogli Turcy, a z wygraney korzystaiąc gonili mil 9 ustępuiących Serwianów. Trwała rzeź od godziny 3 z rana do 10 w nocy. Czerny stracił 4830 ludzi zabitych, 7255 ranionych, 800 ieńców, 2 chorągwie, dział 8, nieco namiotów, ammunicyi, oręża, Zwycięztwo Kusanzy Ali drogo zapłacił; poległo Muzułmanów 2480, ranionych liczono 3068, w niewolę wzięt ch 180: tak przynaymniey donoszą listy odebrane z Belgradu.

Nie tu koniec, d. 25 dywizya Serwianów ukazała się pod świerdzą Ocsnruk, postrzegli ią Turcy, a tłumem wypadaiąc z murów ścigali, ustępował roztropnie Namiestnik Millon, między lasy i góry, dopóki zapędnych Ottomanów nie naprowadził na woysko Czernego, ustępuiące od Nissy; w tenczas uchodzić przestał, nieprzyiaciela wzioł między dwa ognie, i zwyciężył Turcy w tey porażce utracili 3 działa, 700 sztuk rozmaitey broni; poległo ich 420; zwyciężce utraci i zabitych 170, ranionych 98. Takie początki ledwie zagaioney kampanii znać daią że koniec krwawszy będzie, zwłaszcza gdy obie strony zgromadzą do boiu całą siłę. Za rozkazem Czernego zaciągnione nowe 6 batalionów strzeleckich ruszyły w pole, 3 do obozu naczelnika, inne do Namiestnika iego Melenko Stoik. To zaś wiedzieć trzeba, że piechota Serwianów dotąd w bagnety opatrzona nie iest, żołnierz pieszy ma karabin, 2 pistolety, szablę krótką konny muszkiet, pistolety, włócznią, szablę, niektórzy dzidami są uzbroieni.

LONDYN d. 18 kwietnia Nowi Ministrowie sposobem urzędowym ogłosili dokładną wiadomość o stanie dzisieyszym armii lądowey i flotty, iak znajeżli obcy umiąc administracyą. Iazdy iest głów 22653, gwardyi pieszey 8090, piechoty regularney 101000, batalionow garnizonowych 6757, weteranów 5724, legion Niemiecki 7858 piechoty, 2689 iazdy, depots woyskowe, 3899 woysk ciągle utrzymywanych w osadach Indyiskich 19561, co wynosi ogółem 178596 żołnierzy regularnych. Milicya Angielska i Szkocka głów ma 34686. Irlandzka 21473; ogółem potęga lądowa Brytannii W. dziś liczy ludu zbroynego 254655. Z tey liczby za granicą teraz utrzymuie narod 86 tysięcy; w Królestwach Unią połączonych ku własney obronie dziś ieszcze mamy żołnierza 169 tysięcy.

Przed kilko dniami rząd strzelaniem z armat

wieży Londyńskiey, Prezydent Admira'icyi Lord Mulgrave listem pisanym do Maira stolicy ogłosili ważną wiadomość o podbiciu miasta Montevi eo. Co się stało iak następuie Po klęsce którą poniosł G. Baird wzięty w niewolę w Buenos Ayres, oddalił się Popham do Europy, którego mieysce zastąpił Admirał Stirling, i krążył nie ustannie przed uściem rzeki Płaty, dopóki nie złaczył się z eskadrą iego Admirał Murray i G. Achmuty wysłani w pazdzierniku z Portsmouth. Tak znaczną potęgę maiąc Angielscy wodzowie postanowili ubiedz Montevideo, zwłaszcza gdy im doniesiono, że to miasto z twierdz warownych iest ogołocone. Pokaz ło się iednak inaczey. Do portu zbliżyć się nie mogły nasze okręta. gdyż H szpani battery e założywszy na wyśpie Ratones, nad całą morza przestrzenią panował. Przeto G. Achmuty d. 16 stycznia lądować musiał pod przygórkiem Caretas w znaczney odległości od Montevideo.

Gdy zbliżył się do miasta, spotkał woysko nieprzyiacielskie ku niemu idące, dał bitwę, odniosł zwycięztwo, porażonych wpart do m rów, i niemieszkaiąc do oblężenia przystąpił. Przewlokła się robota do d. 3 lutego: wtenczas nakoniec Achmuty postanowił szturm przypuścić do miasta. Wypełniaią Anglicy fossę, przystawnią drabiny, wdzieraią się na wały: regiment 40 pod Półkownikiem Brown wyłamuie i otwiera bramę, za nim następuie 87. wszystko zaś działo się w nocy, która attakuiących pokrywała. Nie znalezliśmy iednak śpiących Hiszpanów; s ali pod bronią gotowi na wszelkie przypadki, na wszystkich ulicach znaydowały si armaty, z których ognia dawano: lecz wszystko pod bagnetem padło, dzień ieszcze nie był iasny a iuż Achmuty panem został całego miasta, wyiowszy samą tylko cytadellę; w którey zamknoł się Gubernator Hiszpański Don Pasqual Ruis Hugibro. lecz i ten wkrótce widząc się opuszczonym, a nie maiąc żadney nadziei otrzymania prędkich posiłków z Buenos Ayres, kapitulować musiał.

G. Achmuty rachuie stratę Angielską od d. 16 stycznia do końca oblężenia na 2 Podpółkowników, 10 Officyerów, 135 żołnierzy zabitych, 30 Officyerów, 399 żołnierzy ranionych 21 obłąkanych. Przeciwnie zaś Hiszpani w polowém spo kaniu stracić mieli 300 poległych, 1500 ranionych, w ostatnim szturmie 800 zabitych, 500 ranionych poddało się w niewolę z Gubernatorem Officyerów i żołnierzy 2 tysiące. 1500 Hiszpanów korzystaiąc z zamieszania w szturmach koniecznego, wpadło do portu siadło na statki, i do Buenos Ayres odpłynęło. Zdobyliśmy w twierdzy armat 24 funtowych 31, 18 f. 68, 12 f. 31, 9 f. 25, 6 f. 57. 4 f. 38 3 f. 52, 1 f. 10, i moździerzów 7, co czyni ogółem dział wszystych 299. Do tego rapportu przydał swóy Admirał Stirling, w którym wyraża, iak wiele przyczyniła się flotta iego do odniesionych korzyści nad nieprzyiacielem; zgineło maytków 6, ranionych 28. Hiszpani widząc blizki iuż i nieuchronny swóy upadek spalili w porcie 3 szalupy i fregatę od 28 armat, ostatnia z wielkim łoskotem na powietrze wyleciała. Dostało się iednak Anglikom 8 statków od 20 do 28 armat, 4 szalupy, 41 okrętów kupieckich.

Zdobycie miasta Montevideo ułatwi odzyskanie stolicy Buenos Ayres; iuż iest wiadomość że G. Crawfurd przybył na rzekę Plata, i złączywszy się z zwycięzcami zamyślał o przedsięwzięciu tey wyprawy. Montevideo iedyną Hiszpanów twierdzą było w tych stronach, Buenos Ayres iest otwarte. Spodziewamy się wkrótce odebrać wiadomość pomyślną, tém bardziey że nieprzyiaciel klęską przerażony, zapewne długiego odporu czynić nie będzie. Don Ruis Hugibro miał w Montevideo przed lądowaniem G. Achmuty załogę od Angielskiego woyska licznieyszą i upadł, równego losu dozna znaiomy Liniers dziś Gubernator stolicy, choc aż po zwycięztwie swoiém wielkie przygotowan a czynił do obrony spodziewa ąc się być wkrótce napadnionym. Generałowie Crawfurd i Achmuty, Admirałowie Stirling i Murray nie przestaiąc na stolicy pomyślą o zdobyczach dalszych; bez wątpienia obie izby Parlamentowe szczęśliwym rycerzom przeszlą podziękowanie uroczyste imieniem narodu.

Wczora Ministrowie ogłosili wyrok, mocą którego zatrzymana będzie wszelka własność obywatelów miast Anzeatyckich i Niemiec północnych, którą dawnieysi Ministrowie uwolnić kazali. Pokazało się, iż wiele okrętów do nich należących, które teraz stoią w portach Angielskich ładowne są naybardziey wódką i winem. Kupcy nasi o zdobyciu Montevideo uwiadomieni, chociaż ich teraz nikt nie wzywał, iak dawniey Popham, chcą wysyłać na rzekę Plata wiele towarów w nadziei zysku znacznego, rozumieiąc że tę zdobycz nie ryc ło stracíemy, iak Buenos Ayres.

G. Elliot wyznaczony Gubernatorem wyspy Barbados, Admirał Halloway Terranova, Cockburne Curassao. Pod G. Achmuty gdy Montevideo szturmował, konia zabito. D. 7 poseł Turecki obchodził uroczyście w naszey stolicy doroczną pamiątkę wstąpienia na tron Ottomański Selima 3. który rok 18 panować zaczoł, na balu wspaniałym znaydowali się u niego posłowie zagraniczni i wielu dystyngwowańszych Anglików, o zatargach naszych z Portą wzmianki nie było.

AMSTERDAM d. 2 Maia. Wiadomości d. 27 kwietnia wysłane z Londynu zwiastuią nową odmianę w Ministeryum: iaka iest, i kto nowych Administratorów mieysce zastąpił, nie wiemy; to pewna że Anglicy przyśpieszaią przygotowania swoie do wielkiey wyprawy na morze Baltyckie; twierdzą niektórzy że iuż flotta w drogę ruszyła ku północy zmierzaiąc; to nie wątpliwa że Lord Mulgrave postanowił tymczasem wysłać tylko 24 tysiące żołnierzy lądowych na flotcie Admirała Russel z Lordem Catchart; reszta ludu do 60 tysięcy późniey wynidzie; trudno było zebrać razem statki potrzebne na wyprawę tak ogromną.

Ludwik Buonaparte oglądał niedawno miasta niektóre w Hollandyi półnoeney, między innemi Harlem; gdzie przypatrywał się naybardziey posągowi Costera, któremu Hollendrowie przypisuiemy wynalazek sztuki drukarskiey, domowi wieyskiemu bankiera naybogatszego Hope, i ogrodom obywatelów Cede, Krebs, Schnevogt, w tych widział Kwiaty, iakich indziey znaleść niepodobno, i które niegdy przedawano u nas po kilkanaście tysięcy złotych, tak wielkie były dostatki narodu, aż nakoniec rząd znosząc ten zbytek, granicę położyć musiał. Małżonka Blancharda ma wkrótce u nas odprawić powietrzną podróż, którey zysk cały ofiaruie miastu Leyden.

W zgromadzeniu prawodawczém postanowiono kray teraznieyszy Hollenderski podzielić na Departamentów 10, to iest Amstel, Moza, Groninga, Frizya, Drenthe, Oberyssel, Geldria, Zelandia, Brabancya, Utrecht; dwa pierwsze z Hollandyi są utworzone. każdy mieć będzie własnych sędziów i urzędników. Depar-

tament Ministra wojennego teraz iest nadzwyczaynie zatrudniony; wszystkie woyska będące w kraiu rozkaz odebrały do ruszenia w pole zaczynaiąc od gwardyi w 24 godzinach, iakoż półk strzelecki już ruszył, za nim wychodzą drugie: część armii Hollenderskiey zmierza do Niemiec wschodnio północnych dokąd wielu Officyerów pośpieszyło, i głównodowodzący G. Dumonceau: część druga do brzegów morskich, gdzie wielki obóz iest wytknięty; chce albowiem rząd być gotowym na wszelkie przypadki, aż skończy się Angielska wyprawa.

WIEDEN d. 13 Maia. Stany Węgierskie Seymuią w Budzie; ustawy iednak żadne nie są dotąd ogłoszone. Obywatele całego Królestwa wielce są uradowani widząc w stolicy swoiey bawiącego Arcy X. Ferdynanda następcę tronu, który lat 14 zakończywszy w kwietniu, według praw i zwyczaiów Węgierskich małoletnim być przestał. Cesarz z Arcy X. Józefem Palatinem oglądał w Budzie kancellaryą stanu, archiwum, Drukarnię, gimnazyum, inne szkoły; d. 7 wyiechał, maiąc oglądać sławny kanał w Comitacie Batzkim, poźniey będzie w Szolnock gdzie proiektowany iest inny kanał do Pesth kierowany. Arcy X. Karol udał się do Temeswaru chcąc fortyfikacye oglądać; następca tronu wkrótce spodziewany iest do Wiednia, gdzie dni kilka zabawiwszy powróci do Budy.

Z Braunau wyprowadzili Francuzi całą załogę, zostawiwszy ledwie 100 żołnierza i cokolwiek inwalidów. W pograniczney Bawaryi Maxymilian I przywiodł do skutku dawno ułożone uzbroienie kraiu powszechne; wszystko tam wzięło woienną postać. Obywatele podzieleni są na kompanie, każda z nich ma 69 żołnierzy, 3 Officyerów, 4 kompanie batalion formuią piechoty; 2 konne szwadron iazdy. Każdy obywatel aż do lat 60 obowiązany iest służyć w tey milicyi, każdy sobie mundur sprawi, bronią skarb opatrzy; kto wcale do służby nie zdatnym się okaże, powinien dać pewną summę do kassy powszechney, z którey odziani będą ludzie ubożsi, żaden stan, professya, rzemiosło nie uwalnia obywatelów od naypierwszego obowiązku bronienia oyczyzny.

GENUA d. 18 kwietnia. O ciągnieniu woysk Hiszpańskich przez góry Pyreneyskie nic pewnego nie mamy; to niewątpliwa, że G. O Faril z Liworny ieszcze nie ruszył do Friulu. Eugeniusz Beauharnois długo mieszkać będzie w Wenecyi, zatrudniaiąc się wyprawami woiennemi. W portach Liguryi i Etruryi handel dziś kwitnie, żadnych eskadr Angielskich niema dawno w tey stronie, oddaliły się wszystkie do Turcyi.

Z sąsiedzkiego Szląska wiadomość odbieramy, że Wurtemberczykowie twierdzę Neisse szturmować nie przestaią; garnizon czyni częste wycieczki chcąc przedłużyć oblężenie, i dać sposobność Prussakom w Glatz i Silberberg stoiącym do przyiścia z odsieczą. Jakoż d. 17 kwietnia część załogi z tych twierdz wzięta pod Haswitz stanęła, znaydował się w bliskości korpus Wurtembergski i Bawarczyków niemało pozostałych od dywizyi wypraw onych do Pruss. Przyszło do spotkania ciężkiego; sprzymierzeńce użyć musieli całey siły żeby ich nie pobito, iakoż utrzymali się w stanowiskach swoich, i odparli Prussaków. G. Lefebvre donosi, że nieprzyiaciel w krwawem dziele stracił 300 ludzi poległych, 600 w niewolę wzięto, z 3 armatami. Pozostali żeby do Glatz i Silberberg powrócić nie mogli poszedł w pogoń G. Sibein. Nakoniec po bombardowaniu kilkanaście dni trwaiącem Wurtemberczykowie szturm przypuściwszy rano d. 1 Maia niektóre fortyfikacye zewnętrzne opanowali i zdobyli w nich dział 5, 3 Officyerów, 100 żołnierzy.

Od granic Tirolskich doniesiono, iż od nieiakiego czasu kilko drogami przez kray ten ciągną woyska Francuzkie od armii Włosko północney o czem wane w liczbie iak iedni mówią 15, zdaniem drugich 35 tysięcy: tak więc armia, która do Turcyi wkraczać miała, znacznie iest osłabiona. Pomienione korpusy pośpieszaią na Auszpurg Frankonią, Saxonią do państw Pruskich; między wielo regimentami Francuzkiemi znayduie się kilka Włoskich. W twierdzy wielkiey Schweidnitz, którą teraz burzy nieprzyiaciel, znaleziono armat 250, prochu 400 tysięcy funtów wiele żywności; iaka zaś była liczba garnizonu Pruskiego niewiadomo. Nad zniszczeniem fortyfikacyi Wrocławskich pracuie 2 tysiące wieśniaków. W Schweidnitz wysadzenie na powietrze reduty Vosse zabrało prochu 27 t. funtów. Pod Cosel garstka Bawarczyków ledwie została.

COPPENHAGA d. 28 kwietnia. Garnizon Gdański broni się walecznie, po odebranych świeżo posiłkach z Memla i Pillawy ma wynosić głów 10 tysięcy. Wkrótce otrzymać może znacznieyszy od woysk i flott Angielskich i Szwedzkich; pierwsze co chwila tu są spodziewane; których przyiścia wyglądaiąc Gustaw Adolf przybył do Helsingborga, gdzie przestawować się będą Monarsze Szwedzkiemu Brytanscy Wodzowie Stuart i Catchart, dla zrobienia umowy względem dokazywania siłą połączoną. Szwedzi na tę kampanią nie tylko uzbroili flottę wielką, aleteż gęste liczne ich regimenta zciągnęły do Scanii, niektóre okręta iuż ciasninę Sund przeszły. Niedawno obywatele miasta Malmoe podali prozbę Królowi aże by im godziło wystawić monument wspaniały Feld Marszałkowi Steenbock, który pod panowaniem Karola 12 prowincyą Scanią przez woyska Duńskiey korony naiechaną w r. 1708 oswobodził, przy pomocy samych tylko obywatelów i rolników. Lecz Gustaw Adolf osądził, że pamiątka rycerzowi należna stanąć musi pod Helsingborg, gdzie odniosł zwycięztwo zawołane nad nieprzyiacielem.

Marszałek Brune uwiadomiony o postępku woysk Szwedzkich w Pomeranii, cokolwiek miał żołnierza w Hamburgu i Lubeck, śpiesznie wysłał na odsiecz swoim: to samo uczynili Batawowie z G. Dumonceau niedawno przybyli do kraiów Hannowerskich. O gromadzeniu się woysk nieprzyiacielskich odebrawszy wiadomość G. Essen, rozkazał woysku Szwedzkiemu, które do Pomeranii Pruskiey wkraczało stanąć nad brzegiem rzeki Peene, prócz małych utarczek o większych bitwach w tey stronie stoczonych nie słychać. Rząd Duński dla ostrożności do Xięstwa Holsztynskiego wysłał regimentów kilka, i na granicy państwa Niemieckiego rozstawi kazał dla zachowania w pokoiu mieszkańców. Wczora uyrzeliśmy kupieckie flotty Anglików pierwsze teraznieyszey wiosny, które Sund przechodziły w liczbie 150 żaglów z Londynu, Hull, Leith, Liverpool. Z wyspy Duńskiey S. Tomasza w Indyi zachodniey donoszą, iż obywatele oney zaczeli porządnie budować domy nowe, lub naprawiać dawnieysze, które zepsuł pożar straszliwy w roku przeszłym.